

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Francisci Toleti S. R. E. Cardinalis Summa Casuum
Conscientiæ, Sive De Instructione Sacerdotum Lib. VII**

**Toledo, Francisco de
Coloniæ Agrippinæ**

17. De minori excommunicatione.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40916

certa scientia confirmata. quod intelligitur de sententia ab homine, secundum Ioan. Andr. cap. ex frequentibus, de institut. Secus, si confirmat sine certa scientia, aut causæ cognitione, vel sententia esset per statutum quantumcumque confirmatum; quia tunc absolueret inferior, nisi Papa sibi, vel alteri referuasset, sicut de his, quæ sunt à iure, vt supra diximus.

Quintus, in eo, cui Papa mandat, vt aliquem excommunicet sine aliqua cognitione causæ, quia, cum talis sit merus executor, absolueret non poterit, deducitur hoc ex cap. fin. §. fin. de offi. delega. Secus, si cognitionem causæ mandasset, quia tunc poterit absolueret, vt notant Ioan. Andr. & Hostien. cap. cum inferior. de maior. & obed.

Sextus, quando Episcopus denunciatur excommunicatum spoliatorem Ecclesiæ cum effractione, tunc à Papa est absoluedus, vt habetur cap. conquesti. de sen. excom. Hi sunt casus, in quibus in sententia ab homine non potest is, qui excommunicatur, absolueret: ex quibus omnibus patet, quis possit absolueret ab excommunicatione.

De minori excommunicatione.

CAPVT XVII.

Minor excommunicatio hominem separat à passiuo sacramentorum communione: ita vt, qui aliquod sacramentum suscipit, mortaliter peccet; non tamen ob talem susceptionem irregularis fit, etiamsi celebret, vt habetur cap. si celebrat. de cler. excom. ministr. A collatione vero actiua sacramentorum, non remouetur; ob id, nec mortaliter peccat conferendo, nec irregularis fit: vnde, qui celebrat, mortaliter peccat, cum celebrando, sacramentum suscipit; conferendo tamen, grauitur peccat, vt habetur predicto cap. si celebrat. Hoc tamen Doct. multi exponunt de veniali peccato, inter quos sunt Maior. 4. d. 18. q. 2. Adrian. 4. in materia de clambus q. 3. & Palud. 4. d. 18. q. 6. quibus consentio, quia per excommunicationem hanc, non separatur ab actiua sacramentorum collatione: vnde non peccat mortaliter, conferendo, sed venialiter, ob irreuerentiam quandam, etiamsi aliqui aliter sentiant. Sacramenta tamen collata à tali excommunicato tenent, & suum sortiuntur effectum, vt omnes Doct. dicunt. In hac

igitur

igitur separatione a passiva sacramentorum communione huius excommunicationis natura consistit; sicut etiam natura maioris excommunicationis in illa plena separatione, de qua diximus in superioribus.

Minoris excommunicationis effectus vnus est, nempe priuare huiusmodi excommunicatione passiva beneficii Ecclesiastici, vt eligi non possit ad beneficium, seu dignitatem Ecclesiasticam. ita habetur in prædicto cap. si celebrat: vnde, qui minori excommunicatione ligatus beneficium recipit, mortaliter peccat, sicut & sacramentum suscipiens, quia, tam sacramentorum susceprione, quam electione passiva priuatur. An tamen talis electio teneat, an potius ipso iure sit nulla. Doct. discordant. Panormit. eodem cap. si celebrat. & ibi Glos. cum alijs tenent, ipso iure nullam esse, immo etiam, si ignorata excommunicatione eligitur. Mihi tamen magis placet, cum Fely. cap. dilectæ de except. Ange. ver. electio. §. 24. Siluest. ver. electio §. 16. non esse ipso iure nullam, sed esse annullandam per sententiam, & quod me mouet est, quia in illo cap. si celebrat. dicitur, irritandam esse talem electionem, quod verbum non significat ipso iure irritam, & nullam, immo dicitur, si scienter excommunicato est facta; quando enim ignorantia erat, adhuc non videtur irritanda, nec est aliud caput, in quo talis electio ipso iure irritetur: nam reliqua, in quibus electio excommunicati ad beneficium annullatur, procedunt de maiori excommunicatione, vt ex ipsis colligitur, & ex Doctorum communi sententia. Quæ autem sunt iurisdictionis actiue, vt eligere, excommunicare, & cætera, non sunt prohibita excommunicato minori excommunicatione, vt Doct. communiter tenent, in prædicto illo. c. si celebrat. & in eodem cap. expresse id habetur.

Minor hæc excommunicatio, licet ab homine ferri possit, tamen non est in vsu, immo in iure non inuenitur casus alius in quo propriè contrahatur, nisi communicando cum excommunicatis, iuxta cap. nuper. de sent. excom. Quod limitandum adhuc est per extrauagantem Martini, superius positam ad nominatim excommunicatos, & denunciatos, & ad publicos percussores clericorum, qui enim cum his communicat, minorem contrahit excommunicationem, sed hæc minor non afficit alios; non enim qui communicat cum excommunicato minori; contrahit minorem. ita habet Glos. ii. qu. 3. can. ex-

cellentissimus. etiamsi cōmunicet cum eo in sacramentorum susceptione, ea ei conferendo: vnde fit, vt minor etiam propter veniale peccatum contrahatur aliquando: nam, vt supra diximus, non semper est mortale peccatum communicare cum excommunicato: nam in humanis communicare, est veniale, nisi adsit contemptus, vel sit excommunicatus de participantibus: & tamen minor etiam in eo casu contrahitur, in quo est veniale.

Eius absolutio potest fieri, etiam à quocumque sacerdote, habente facultatem absoluendi prædictum excommunicatum à mortali, vt habetur cap. nuper. de sent. excomm. Immo, si excommunicatus non haberet nisi veniale, posset absolui à quocumque simplici sacerdote, vt habet D. Nauarr. cap. 27. in sum. num. 39. talis enim sacerdos respectu venialis est proprius Confessarius.

*De excommunicationibus in Bulla Cœna
reseruatis.*

C A P V T XVIII.

Postquam ea pertractauimus, quæ de excommunicatione in generali scitu necessaria duximus, ad casus particulares, quibus excommunicationes à iure contrahuntur, descendere oportet: est enim necessarium, Confessarium hos non ignorare. At quia excommunicationes in duplici differentia reperiuntur, quædam sunt, quarum absolutio summo Pontifici reservatur: quædam, quarum absolutio aut nemi, aut Episcopo reservatur: priori loco duximus exponendas eas quæ Papæ reservatam absolutionem habent: quamuis autem inter has, quædam sint antiquiores, quædam minus antiquæ: & inter has sint quæ communiter vocantur in Cœna Domini, tamen quia harum absolutio difficilius à Sede Apostolica cōceditur, & quia hæ singulis annis, solemnitare magna à Romano Pontifice, coram toto populo fulminantur, initium faciemus ab ipsis, exponentes Bullam Cœnæ, editam à Sanctissimo Domino Sixto Quinto, Anno millesimo quingentesimo octuagesimo sexto: antequam autem ad eius expositionem accedamus, oportet prænotare tria.

Primo, Bullam hæ appellari processus generales, quasi sententias quasdam contra personas quascumque delinquentes,

& con-